

УДК 351.266

Н.Ю. ШАБАТИН

Київський національний університет технологій та дизайну

**ПОЗИЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВИ ЩОДО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ОСІБ З
ОБМЕЖЕНИМИ ФІЗИЧНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ**

У статті розглянуто та представлено результати дослідження щодо забезпечення працевлаштування людей з інвалідністю та рівня їх соціальної захищеності, а також подано аналіз чинної нормативної бази про права інвалідів.

Обґрунтовано основні проблеми, що пов'язані з працевлаштуванням осіб з обмеженими фізичними можливостями та визначено стратегію регулювання процесів зайнятості в контексті завдань сучасної соціально-економічної політики в Україні

Ключові слова: *зайнятість інвалідів, працевлаштування осіб з обмеженими фізичними можливостями, державна політика, трудове законодавство*

В сучасних умовах господарювання суспільство шукає формулу поведінки, застосування якої допоможе, найскоріше, подолати випробування, мінімізувати втрати, адекватно пристосуватися до змін, вийти на позитивну динаміку розвитку. Суттєві зміни відбулися у спрямованості національної політики стосовно зайнятості людей з обмеженими можливостями. Тобто мається на увазі, що повинен відбутися поступовий відхід від суто медичного сприйняття осіб з обмеженими фізичними можливостями до соціального, яке полягає у створенні умов для інтеграції інвалідів до активного суспільного життя, підвищення державних гарантій у досягненні вищих соціальних стандартів у матеріальному забезпеченні інвалідів, створення безперешкодного середовища для інвалідів, забезпечення активної взаємодії державних органів та громадських організацій інвалідів у розв'язанні проблем інвалідів [6]. Це передбачає розвиток їхньої економічної активності на відкритому ринку праці; поступове збільшення працевлаштування на звичайних і менше на спеціалізованих підприємствах; підвищення конкурентоспроможності інвалідів через розширення доступу до професійної освіти, додаткової підготовки і перепідготовки. Зміни в політиці зайнятості створюють реальні шанси долати фактичну ізоляцію людей з обмеженими можливостями у сфері праці, більш повно їх інтегрувати в суспільне життя, що відповідає прогресивним міжнародним підходам і ринковим принципам господарювання.

Постановка завдання

Тому, досягнення в Україні цілей людського розвитку поряд з вирішенням багатьох проблем вимагає створення умов для повноцінного суспільного життя осіб з інвалідністю, тим більше, що їхня чисельність, як і питома вага в загальній кількості населення, постійно зростають. Люди з інвалідністю потребують не лише посилення соціального забезпечення, а й створення умов для реалізації їхнього права на працю, навчання та зайнятості, хоча особи з інвалідністю все ще мають обмежений доступ до якісних послуг з професійного навчання, стикаються з труднощами при працевлаштуванні, не завжди одержують гідну зарплату за свою працю.

Таким чином, підвищення рівня зайнятості та працевлаштування осіб з інвалідністю є одним з пріоритетних напрямів державної соціальної політики щодо цієї категорії громадян. Державою визнано, що саме трудова діяльність відіграє особливу роль у процесі інтеграції людей з особливими потребами до суспільного життя, допомагаючи їм пом'якшити наслідки інвалідності, поліпшити власний добробут

завдяки отриманню заробітної плати, забезпечити повноцінну реабілітацію, відчувати власну затребуваність як з боку родини, так і суспільства в цілому. Проте, проблемам щодо залучення інвалідів до продуктивної праці є слабким місцем у вітчизняній системі соціального захисту і цим питанням не було приділено належної уваги.

Об'єкти та методи дослідження

Значна кількість вітчизняних вчених приділяли свою увагу дослідженню проблеми зайнятості населення, відтворення робочого потенціалу та їх працевлаштування. Зокрема, І.В. Єлейно у своїх наукових дослідженнях окреслювала політику зайнятості у перехідній економічній системі України; І.О. Терехов визначив основні аспекти державного регулювання зайнятості в Україні. В роботах таких дослідників як І. Іванова, Л. Шумна, А. Іпатова, О. Сергієні, Т. Войтчак, В. Тарасенко приділяється увага питанням соціального захисту особам з обмеженими фізичними можливостями, їх професійній орієнтації та професійному навчанню.

Постановка завдання

Незважаючи на наявність гарантованих законодавством прав щодо забезпечення працевлаштування людей з інвалідністю, існуюча нормативно-правова база залишається недосконалою, містить ряд правових прогалин та неузгодженостей, які негативно впливають на дотримання прав інвалідів, обсяги надходжень адміністративно-господарських санкцій та ефективність використання коштів Фонду соціального захисту інвалідів.

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні проблеми працевлаштування осіб з обмеженими фізичними можливостями та визначення стратегії регулювання процесів зайнятості в контексті завдань сучасної соціально-економічної політики в Україні.

Результати та їх обговорення

На сьогодні, робота із розв'язання проблем інвалідів, зокрема їх працевлаштування, починає набувати в Україні планомірного, системного характеру. Ратифікувавши Законом України від 06.03.2003 № 624-IV Конвенцію № 159 Міжнародної організації праці про професійну реабілітацію та зайнятість інвалідів, держава взяла на себе зобов'язання сформувати політику в галузі професійної реабілітації та зайнятості осіб з інвалідності базуючись на принципі рівності можливостей цих осіб з усіма іншими громадянами, керуючись Рекомендацією МОП № 168 щодо професійної реабілітації та працевлаштування інвалідів.

Важливим кроком в адаптації національної економіки до положень Конвенції про професійну реабілітацію та зайнятість інвалідів № 159 МОП, стало прийняття Закону України від 06.10.2005 № 2961 «Про реабілітацію інвалідів», який визначає інвалідність як міру втрати здоров'я, а не працездатності та обмеження життєдіяльності, що перешкоджає конкретній особі або позбавляє її здатності чи можливості здійснювати діяльність у спосіб та в межах, що вважаються для особи нормальними залежно від вікових, соціальних та культурних факторів [2]. Цим законом було сформульовано основні принципи державної політики у сфері реабілітації інвалідів, визначено види і форми реабілітаційних заходів, законодавчо закріплено право інвалідів на той чи інший вид реабілітації залежно від індивідуальних потреб, зокрема, щодо соціально-трудової та професійної реабілітації. Але основною проблемою залишається невідповідність обсягів видатків (передбачаються щорічно у Державному бюджеті України для фінансування програм реабілітації інвалідів) реальним потребам. В зв'язку з цим потребують правового

визначення та вдосконалення існуючий механізм бюджетного фінансового забезпечення функціонування реабілітаційних установ для інвалідів, нормативно-правової бази, порядок надання реабілітаційних послуг та доступу до здобуття професійно-технічної та вищої освіти інвалідам.

Постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2006 № 1836, дається визначення спеціального робочого місця для інваліда як окремого робочого місця або ділянки виробничої площі, які потребують здійснення додаткових заходів щодо організації праці особи з урахуванням її індивідуальних функціональних можливостей, обумовлених інвалідністю, шляхом пристосування основного і додаткового устаткування, технічного обладнання тощо [2]. Потреба у створенні інваліду, зареєстрованому у державній службі зайнятості як безробітного, спеціального робочого місця або ділянки виробничої площі та вимоги до них встановлюються Індивідуальною програмою реабілітації (Закон України від 06.10.2005 № 2961-IV). Отже, спеціальні робочі місця можуть створюватися як на спеціалізованих, так і на звичайних підприємствах.

Конвенція про права інвалідів була прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 13.12.2006 р. і набула чинності 03.05.2008 р. Конвенція передбачає основні стандарти забезпечення та захисту прав людей з інвалідністю. Згідно з цими стандартами, люди з інвалідністю повинні бути повноправно включені в загальний соціальний процес. При цьому в центрі уваги знаходиться тепер уже не інвалідність, а сама людина з інвалідністю, яка має бути здатна, наскільки це можливо, самостійно жити в суспільстві. Україна підписала Конвенцію та Факультативний протокол до неї 24.09.2008 р., ратифікувала їх 16.12.2009 р., а з 6 березня поточного року Конвенція про права інвалідів набула чинності в Україні [1]. Приєднання України до міжнародних документів з проблем інвалідів (Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для інвалідів, Європейська соціальна хартія, конвенція про професійну реабілітацію та зайнятість інвалідів та інші міжнародно-правові акти) дозволило гармонізувати норми вітчизняного законодавства з міжнародними стандартами, планомірно створювати систему їх практичної реалізації. Державна політика щодо інвалідів ґрунтується на законах, а реалізація та розв'язання проблем інвалідів відбувається через соціальні проекти і програми, які фінансуються переважно з державного бюджету. Таким чином, права осіб з обмеженими фізичними можливостями на участь у житті суспільства і захист їх інтересів закріплено чинним законодавством та окремими підзаконними актами, які в першу чергу спрямовані на надання інвалідам рівних з іншими громадянами можливостей у реалізації соціальних, економічних, політичних та інших конституційних прав і свобод.

За роки незалежності в Україні сформувалося доволі розвинуте законодавство, що регулює правовідносини у сфері працевлаштування та зайнятості інвалідів. Достатньо лише одного погляду на наявний перелік нормативних документів, аби зрозуміти, наскільки багатогранною є тема працевлаштування інвалідів. Якщо кілька років тому проблема полягала саме в суперечливості різних законодавчих актів, то на сьогодні нормативна база здебільшого упорядкована. Починаючи з 2001 року, було прийнято близько 250 нормативно-правових актів, які безпосередньо стосуються прав людини з особливими можливостями на працевлаштування. Зокрема: ратифіковано Конвенцію № 159 Міжнародної організації праці «Про професійну реабілітацію та зайнятість інвалідів»; реалізовано Національну програму професійної реабілітації та зайнятості осіб з обмеженими фізичними можливостями на 2001-2005 роки; затверджено Державну програму розвитку системи реабілітації та трудової зайнятості осіб з обмеженими фізичними можливостями, психічними захворюваннями та

розумовою відсталістю на період до 2011 року. Проте діяльність щодо вдосконалення існуючих нормативно-правових документів, внесення до них змін і доповнень продовжується, що зумовлює необхідність їхнього постійного вивчення та аналізу.

Згідно із ст. 4 Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» від 21 березня 1991 р. № 875-ХІІ, діяльність держави щодо інвалідів виявляється у створенні правових, економічних, політичних, соціально-побутових і соціально-психологічних умов для задоволення їхніх потреб у відновленні здоров'я, матеріальному забезпеченні, посиленій трудовій та громадській діяльності [1]. Статтями 17-20 Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» від 21.03.1991 № 875-ХІІ визначаються правові принципи працевлаштування інвалідів на українських підприємствах; обов'язок створення робочих місць роботодавцями і сприяння працевлаштуванню осіб з обмеженими фізичними можливостями; а також відповідальність за невиконання нормативу робочих місць для цієї категорії громадян [1]. Так, ст. 19 визначає, що всі підприємства, установи та організації незалежно від форм власності і господарювання, а також фізичні особи, що використовують найману працю, зобов'язані виконувати норматив зі створення робочих місць для працевлаштування інвалідів, встановлений у розмірі чотирьох відсотків від середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу за рік, а якщо працює від 8 до 25 осіб – у розмірі одного робочого місця. Підприємства (фізичні особи) самостійно розраховують кількість робочих місць для працевлаштування інвалідів відповідно до встановленого нормативу. Останньою редакцією ст.19 Закону № 875-ХІІ однозначно встановлена вимога до роботодавців самостійно здійснювати працевлаштування необхідної кількості інвалідів, а також чітко обумовлено, що виконанням нормативу вважається працевлаштування осіб з обмеженими фізичними можливостями, для яких дане робоче місце є основним. Таким чином, адміністрація підприємства може вважати свої обов'язки зі створення робочих місць для інвалідів виконаними лише у разі, якщо ці робочі місця заповнені, тобто знайдена необхідна кількість працівників-інвалідів і з ним укладено трудові угоди. Незважаючи на внесені зміни до Закону № 875 та прийняття Кабінетом Міністрів України постанови від 31.01.2007 р. № 70 «Про реалізацію статей 19 і 20 Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» (постанова №70), існуюча нормативно-правова база залишається недосконалою, містить ряд правових прогалин та неузгодженостей, які негативно впливають на дотримання прав інвалідів, обсяги надходжень адміністративно-господарських санкцій та ефективність використання коштів Фонду соціального захисту інвалідів.

Разом із загальними нормами трудового законодавства щодо регулювання праці інвалідів існують і спеціальні норми, які передбачають додаткові гарантії соціального захисту вказаних громадян під час діючих трудових правовідносин. Статтею 172 КЗпП встановлено, що роботодавець зобов'язаний створити для працівників-інвалідів пільгові умови праці та встановити для них неповний робочий день або неповний робочий тиждень [2]. Залучення інвалідів до надурочних робіт та роботи в нічний час допускається лише за їхньою згодою та за умови, що це не суперечить рекомендаціям медико-соціальної експертної комісії (ст. ст.55, 63 КЗпП).

Згідно зі ст. 12 Закону України «Про охорону праці» від 14 жовтня 1992 р. № 2694-ХІІ, підприємства, які використовують працю інвалідів, зобов'язані створювати для них умови праці з урахуванням рекомендацій медико-соціальної експертної комісії та індивідуальних програм реабілітації,

вживати додаткових заходів безпеки праці, які відповідають специфічним особливостям цієї категорії працівників [3].

У зв'язку зі змінами в законодавстві, а саме з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо реалізації інвалідами права на трудову зайнятість» від 23.02.2006 № 3483/IV, при підготовці якого було враховано положення Конвенції МОП № 168 «Про сприяння зайнятості та захист від безробіття», інваліди, зареєстровані у державній службі зайнятості як шукачі роботи, отримали можливість набувати статус безробітного [4]. Відтоді основну роль щодо сприяння забезпеченню зайнятості інвалідів було покладено на Державну службу зайнятості.

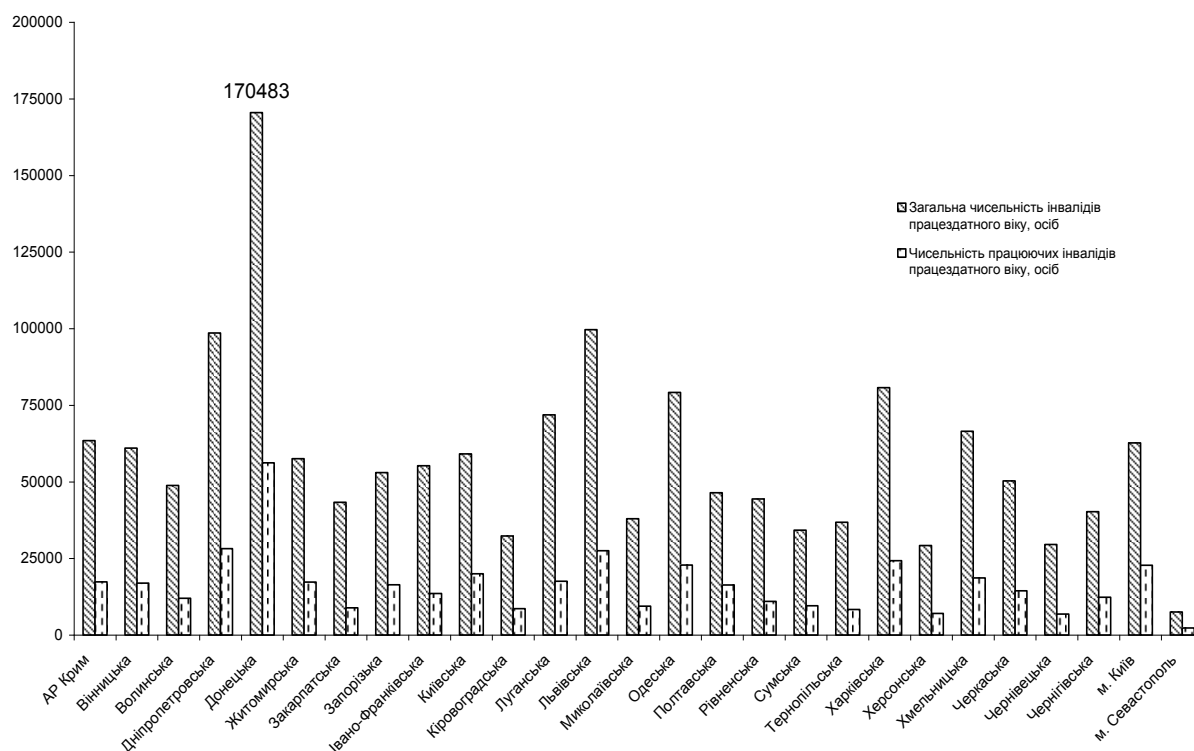
Сприяння працевлаштуванню осіб з інвалідністю вимагає від центрів зайнятості удосконалення таких аспектів діяльності, як забезпечення та підтримка високого рівня соціальної та професійної компетенції працівників центрів, аналітична робота щодо інформативних та прогнозних показників працевлаштування осіб з обмеженими можливостями, розробка та реалізація ефективних заходів підвищення позитивного іміджу роботодавців та сприяння формуванню суспільної етики та соціальної відповідальності щодо продуктивної зайнятості осіб з інвалідністю [7, 8]. Проте основна проблема пов'язана зі зменшенням чисельності працевлаштованих інвалідів Державним центром зайнятості залишається невирішеною через невідповідність напрямів підготовки потребам ринку, низькою конкурентоспроможністю інвалідів на ринку праці внаслідок невідповідності між вакансіями в розрізі професій та професійно-кваліфікаційним складом інвалідів, які бажають працювати, а також неврахування відділеннями Фонду інформації щодо потреби професійного навчання за професіями, які забезпечені вакансіями для інвалідів на ринку праці, що надаються службою зайнятості.

Незважаючи на те, що в Україні діють такі основні закони стосовно інвалідів: «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», «Про реабілітацію інвалідів», крім того існує близько 250 нормативно-правових документів стосовно інвалідів (Постанови та розпорядження Кабміну, Міністерств та відомств України), проте жодних реальних кроків в питанні зайнятості та працевлаштування не було зроблено [1–3]. Тому саме зараз виникає необхідність впровадження нових форм соціального захисту осіб з інвалідністю, що дозволить включити їх у систему соціально-економічних відносин. Інвалідність є соціальним явищем, уникнути якого не може жодне суспільство. В Україні на сьогодні чисельність інвалідів збільшилась з 2,1 до 3 млн. осіб і досягла 6,6% від загальної чисельності населення (станом на 1 жовтня 2011 року – 45,665 млн. чол.).

Кількість інвалідів працездатного віку перевищує 1,5 млн. осіб, з них лише 0,45 млн. осіб – працюючі інваліди працездатного віку (рис. 1). Тобто кожний 15 громадянин України – інвалід, людина, яка потребує допомоги та підтримки держави не лише в грошовому еквіваленті, а й в особливому плануванні житла, облаштуванні під'їздів, громадського транспорту, забезпеченні технічними та іншими засобами реабілітації, виробами медичного призначення, сприяння у здобутті освіти та працевлаштування.

Протягом останніх десятиріч у світі відбулися суттєві зміни стосовно ставлення до інвалідів. Основою цих змін є визнання рівності прав інвалідів на повноцінне життя у суспільстві та створення реальних умов для реабілітації та соціальної адаптації. Але жорсткі, непоступливі закони бізнесу вимагають високої кваліфікації і підготовки і ніхто особливо не зважає на те, що у людей з обмеженими фізичними можливостями є вади або проблеми. Варто звернути увагу на те, що звичайному українцю

складно працевлаштуватися, а особам з інвалідністю зробити це ще важче. І однією з проблем, з якою вони стикаються, обираючи роботу, це наявність пандуса в офісному приміщенні.

Співвідношення працюючих інвалідів та загальної чисельності працездатних інвалідів

Приміром, від початку 2011 року, підприємствами Києва було надано майже 102 тис. вакансій, з них понад 3,3 тис. розраховані на працевлаштування осіб з інвалідністю. На початок жовтня у Київському міському центрі зайнятості налічувалося 15 тис. актуальних вакансій, з яких 700 розраховано для осіб з інвалідністю [10]. Причому, за сприянням міської служби зайнятості роботу знайшла 101 людина з вадами здоров'я. З них дев'ятеро працевлаштувалися на дотаційні місця, а десятеро отримали одноразову виплату допомоги з безробіття для організації підприємницької діяльності.

Відповідно до пункту 33 Плану дій Україна – ЄС, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.08.2008 №1072-р, Уряд взяв на себе зобов'язання зменшити чисельність громадян, які живуть за межею бідності [8, 9]. У цьому аспекті політика держави по відношенню до інвалідів набуває особливої актуальності, а її реалізація потребує комплексних підходів у забезпеченні їх соціального захисту та реалізації прав, гарантованих Конституцією України. Україна поступово впроваджує активну політику, спрямовану на забезпечення особам з інвалідністю можливостей працевлаштування та зайнятості відповідно до положень Конвенції МОП. Однак все ще залишаються аспекти, у яких не виконуються рекомендації МОП, а також існують перешкоди для отримання та збереження роботи особою з інвалідністю, пов'язані з зовнішнім оточенням, які необхідно й можливо усунути. Отже, головним завданням повинно стати працевлаштування, підвищення освітнього рівня, перекваліфікація, проведення різних реабілітаційних заходів і, звичайно, гідне соціальне обслуговування осіб з інвалідністю. Невисокий рівень працевлаштування інвалідів органами соціального захисту населення обумовлений тим, що значна частина поданих вакансій залишається незадоволеною через те,

що інвалідам пропонуються робочі місця, які не потребують кваліфікації (наприклад, прибиральниці, охоронці, підсобні робітники), тим часом серед осіб з обмеженими фізичними можливостями багато висококваліфікованих працівників із вищою освітою. Крім того, на цих робочих місцях здебільшого пропонується заробітна плата на рівні мінімальної. Прискоренню інтеграції інвалідів у суспільство сприяє надання їм можливості користуватися нарівні з іншими працездатними громадянами матеріальним забезпеченням та соціальними послугами, що надаються Державною службою зайнятості, включно з отриманням статусу безробітного.

Щодо безпосереднього працевлаштування інвалідів, на сьогодні є певний інструментарій, напрацьований у попередній час, але, з одного боку, його слід ефективно використовувати, з іншого – напрацьовувати новий. Одним з першочергових заходів має стати надання державним центрам зайнятості більших, законодавчо закріплених повноважень щодо працевлаштування інвалідів, нормативне врегулювання взаємодії з цих питань Державного центру зайнятості та Фонду соціального захисту інвалідів, особливо на місцях. Фонд оперує ресурсами, зокрема, завдяки сплаті підприємствами штрафних санкцій, а Державний центр зайнятості має більшу базу даних вакансій та побажань роботодавців. Тому йдеться про розроблення та ухвалення спеціального нормативного акту на рівні Кабінету Міністрів України. Необхідно також, за активної участі організації роботодавців, громадських організацій інвалідів підготувати дієву Національну програму професійної реабілітації та зайнятості осіб з обмеженими фізичними можливостями, яка б включала нові параметри та рубежі і, найголовніше, була б підкріплена фінансами, розрахунками і узгодженими позиціями відповідних відомств в Уряді, а також новими нормами, які дозволять задіяти механізми виконання цієї програми.

Висновки

Таким чином залишаються невирішеними питання, які полягають в низькій ефективності діяльності центрів професійної реабілітації; переважанні некваліфікованої праці у структурі зайнятості інвалідів через недоступність вищої освіти; негаразди у забезпеченні інвалідів технічними засобами реабілітації; недостатньо результативній поточній діяльності Фонду соціального захисту інвалідів; неефективному використанні державної підтримки підприємствами громадських організацій інвалідів; невизначеності функцій Державної служби зайнятості щодо працевлаштування інвалідів. Необхідно звернути увагу на те, що проблему працевлаштування інвалідів не можна розв'язати лише зусиллями соціального блоку Уряду та соціальних установ на місцях. Постає нагальне питання про підготовку рекомендацій щодо створення нового механізму заохочення роботодавців з приводу залучення інвалідів до трудової діяльності, але не лише за рахунок податкових преференцій, поряд із цим пропонується розширити можливості працевлаштування інвалідів за рахунок їх власної підприємницької діяльності, по-новому подивитись на самозайнятість інвалідів. Тому, одним із пріоритетних завдань державної політики повинно полягати в активізації роботи органів виконавчої влади, яка має бути спрямована на забезпечення прав осіб з інвалідністю, привертання уваги суспільства до проблем осіб з інвалідністю, толерантного та поважного ставлення до таких осіб.

Список використаної літератури:

1. Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» №875-XII від 21.03.1991 р.
2. Закон України «Про реабілітацію інвалідів в Україні» №2961-IV від 06.10.2005 р.

3. Закон України «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства і дітям інвалідам» №2109-III від 16.11.2000 р.
4. Бондарчук К. Забезпечення трудової зайнятості інвалідів в Україні: стан, проблеми та перспективи // Соціальний захист. – 2004. – № 1. – с. 21–26.
5. Галицький В.М., Привалов Ю.О., Чепурко Г.І. Поведінкові стратегії на ринку праці України. – К.: ПЦ «Фоліант», – 2005. – 226 с.
6. Ковальсий В. Програма зайнятості населення – один із механізмів державного регулювання зайнятості/ В.Ковальсий // Україна: аспекти праці. – 2000. – № 3. – с. 12–16.
7. Краузе О. І. Концепція змішаного регулювання зайнятості населення України/ Краузе О. І. // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – № 10. – с. 167–172.
8. Мімандусова Г.І. Роль професійних спілок у соціально-трудовах відносинах (результати соціологічного дослідження // Сучасний стан, проблеми та тенденції соціально-трудовах відносин в Україні: спроба соціального конструювання. – К.: ВД «Стилос», – 2003. – с. 45–64.
9. Процаков В. Зайнятість населення: сучасний стан і перспективи // Праця і зарплата. – 2006. – № 38. – С. 4–5.
10. Соціальна робота: технологічний аспект: Навч. посіб. / За ред. проф. А.Й. Папської. – К.: Центр навч. літ., –2004. – с. 172–197.
11. Тюття Л.Т., Іванова І.Б. Соціальна робота (теорія і практика): Навч. посіб. – К.: ВМУРОЛ «Україна», –2004. – с. 338–380.

Стаття надійшла до редакції 30.03.2012

Позиционирование государства по трудоустройству лиц с ограниченными физическими возможностями

Шабатин Н.Ю.

Киевский национальный университет технологий и дизайна

В статье рассмотрены и представлены результаты исследования по обеспечению трудоустройства людей с инвалидностью и уровня их социальной защищенности, а также представлен анализ действующей нормативной базы о правах инвалидов. Обоснованы основные проблемы, связанные с трудоустройством лиц с ограниченными физическими возможностями и определена стратегия регулирования процессов занятости в контексте задач современной социально-экономической политики в Украине.

Ключевые слова: занятости инвалидов, трудоустройства лиц с ограниченными физическими возможностями, государственная политика, трудовое законодательство.

Positioning state of employment people with disabilities

Shabatyn N.Y.

Kyiv National University of Technology and Design

The article reviews and presents the results of research to ensure the employment of people with disabilities and their level of social protection, and will analyze the current regulatory framework on the rights of disabled people. The basic problems related to employment of persons with disabilities and defined strategy regulation of employment in the context of problems of modern social and economic policy in Ukraine.

Keywords: employment of disabled persons, employment of persons with disabilities, public policy, labor legislations.